

YA BATASAN NA MGA YODAYYO

MINAMANWA

How the Jews Lived
in Minamanwa

14.18-1176-1.4C

41.20P-763054NG

Printed in the Philippines

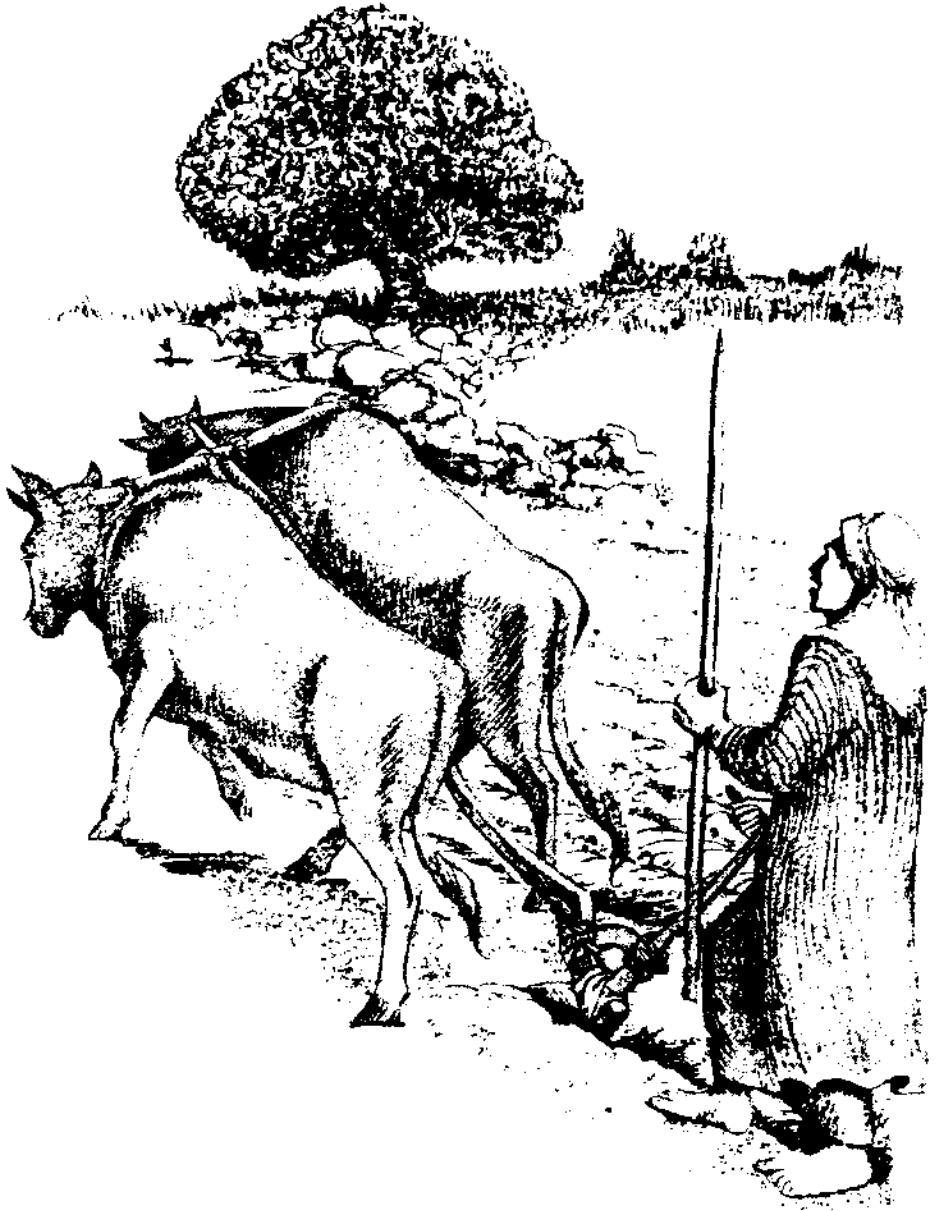
PAKAHAGDAM

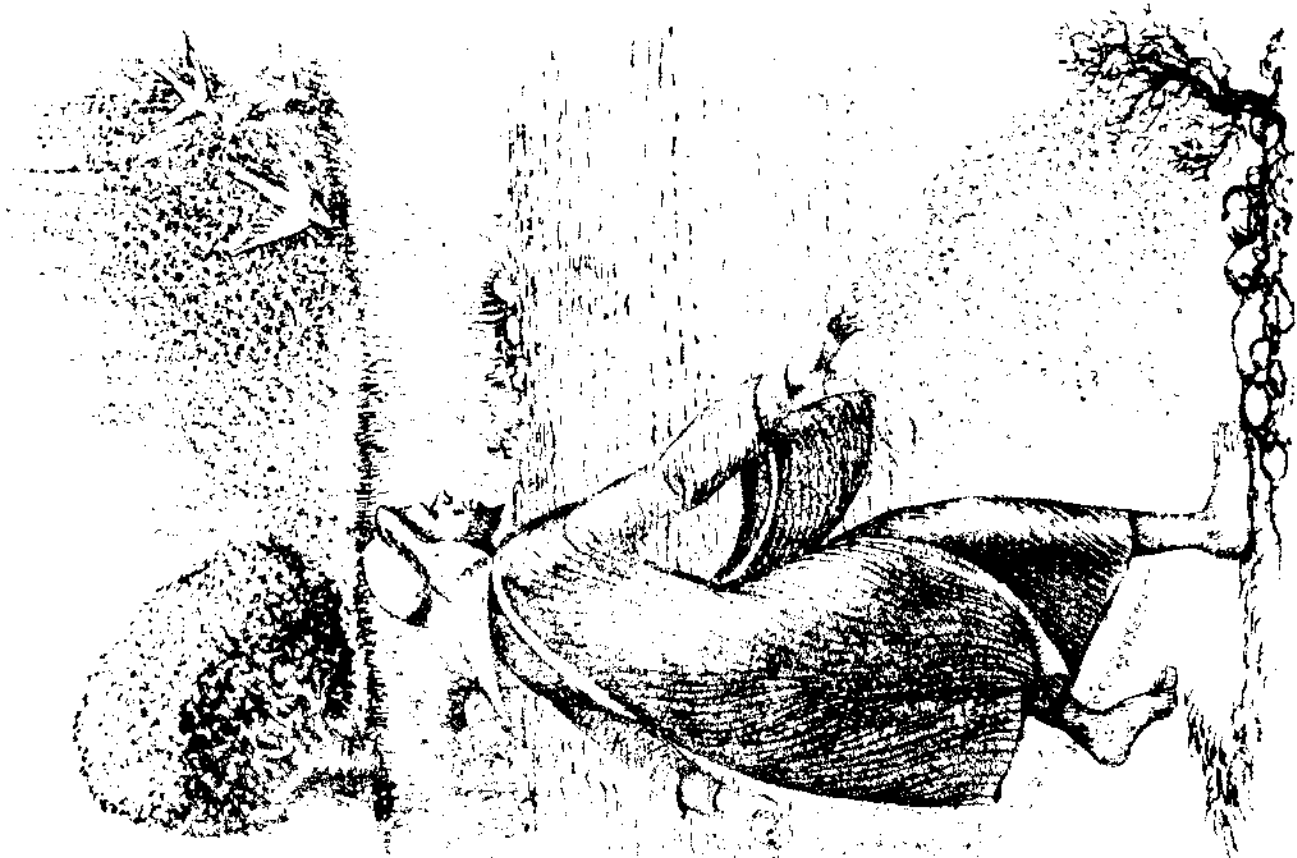
Ini nga basahen insoyat dazaw mahagdam kamo ka batasan na mga Yodayyo. Ya mga tao inngaranan ka Yodayyo ani ya mga kaliwat ni Abraham nga karaan nga Yodayyo. Ya ngaran na dapit niran ani ya Yoda.

Ya lopa nga Yoda ani ya naimathan ni Hiso Kristo. Ya toong panaba Yodayyo gihapon. Intoldoan naiza ya mga Yodayyo. Insoyat dizan ka Bibliya ya intoldo naiza kaniran.

Gosto ya Diyos nga makasabet kamo ka panan-og mahitenged kan Hiso Kristo. Agon magtoon di kita ka batasan na mga Yodayyo dazaw masabtan ya mga insoyat dizan ka Bibliya.

Ani ini ya ritrato ka tao nga nagadaro ka toong oma. Ka izang mahon-a pen impandazan na mga Yodayyo ka daro nagagaring ka tolong bolos nga liwaan. In-eket doro ka isang bolos nga liwaan ya lepes. Ya liwaan dalem in-laisan. Ya baka nga dowang bolos mingozod ka daro. Paggozod niran mindolot ya linaisan ka lopa.

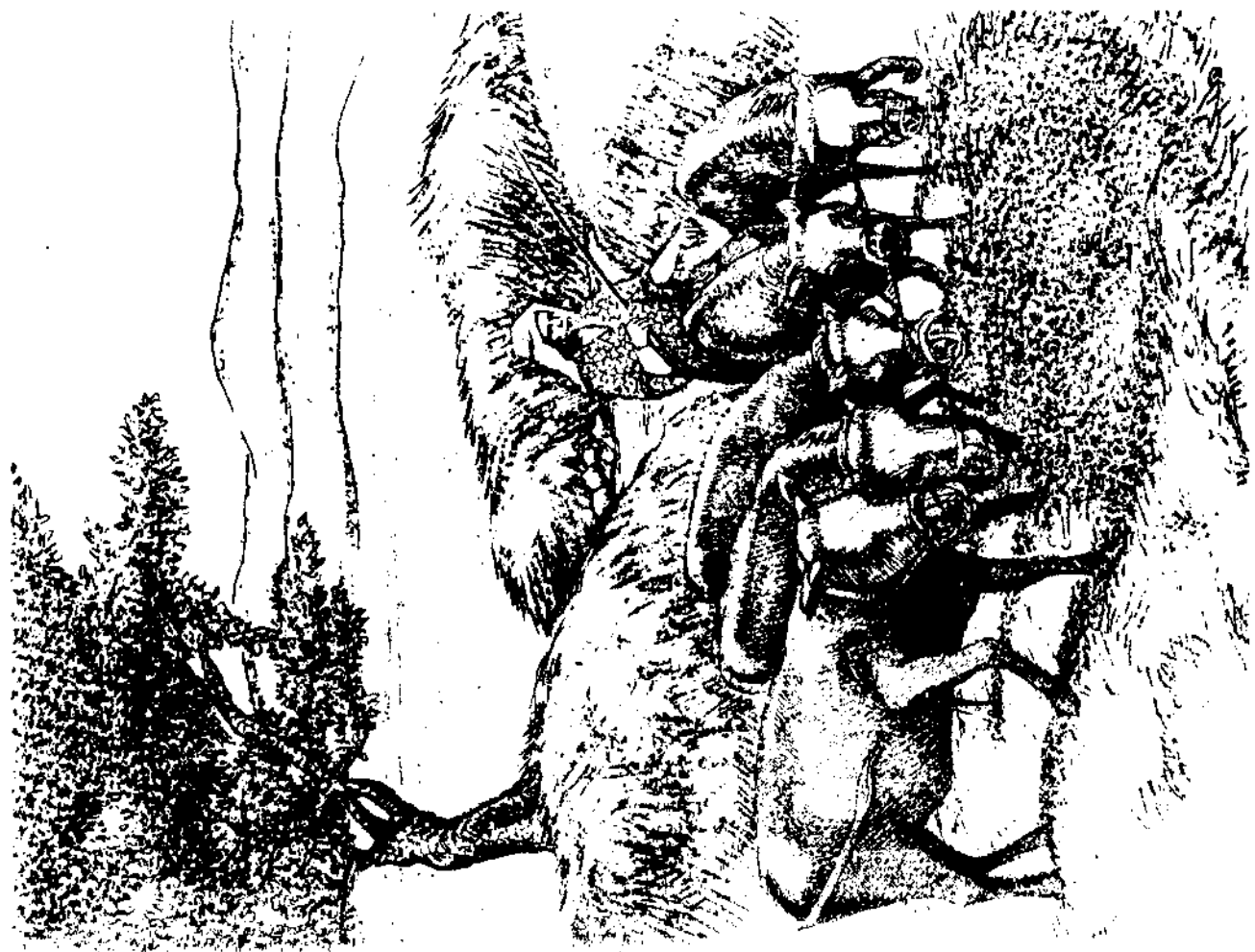
Pagkakamhan pagdaro, imbetang ya binhi ka langi kamhan magabalikbalik iza pagpegas. Insabwag naiza ya tipasi nga trigo. Ani ini ya batasan ka pagtanem ka trigo. Ya kageramay na trigo singed ka kageramay ka homay.

Dizan ka Bibliya may impanan-og ni Hisos mahitenged ka isang ka tao nga nagasaylobo ka binhi. Ya mga binhi nga insabwag ka dalan impanoktok na mga manok-manok. Ya mga binhi nga insabwag ka kabatohan wara magtobo. Ya mga binhi nga insabwag dizan ka mga dogi wara gihapon magtobo. Ya mga binhi nga insabwag ka magazong lopa ani kay mintobo pagdazaw.

Kon mapoti di ya trigo andazon di pagkahinog. Largo pag-ani. Pag-ani na mga Yodayyo, otdon niran ya mga kapon-an na trigo ka sayad.

Pagkakamhan niran pag-ani, pamegketen ya mga kapon-an na trigo. Kamhan tiponon dazaw antahay.

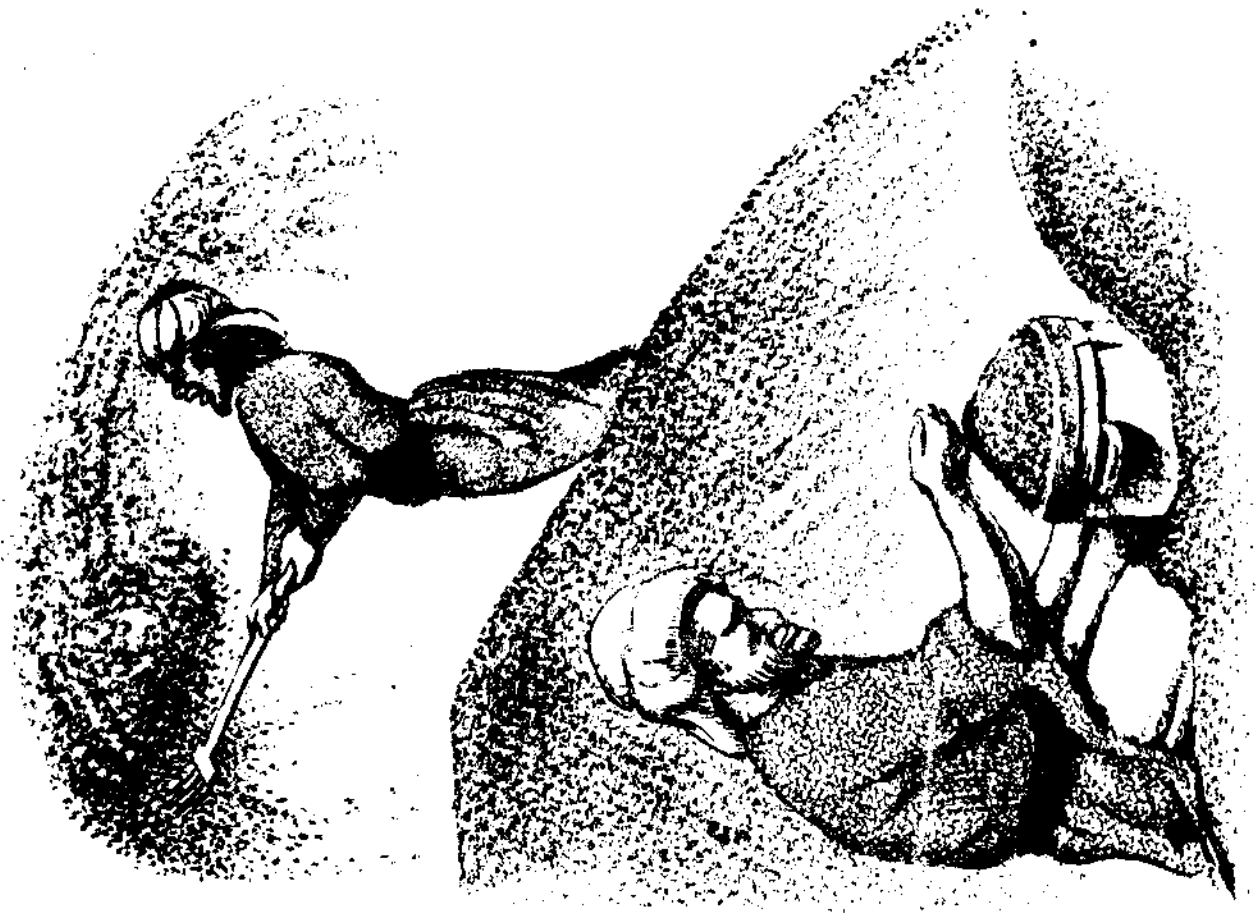

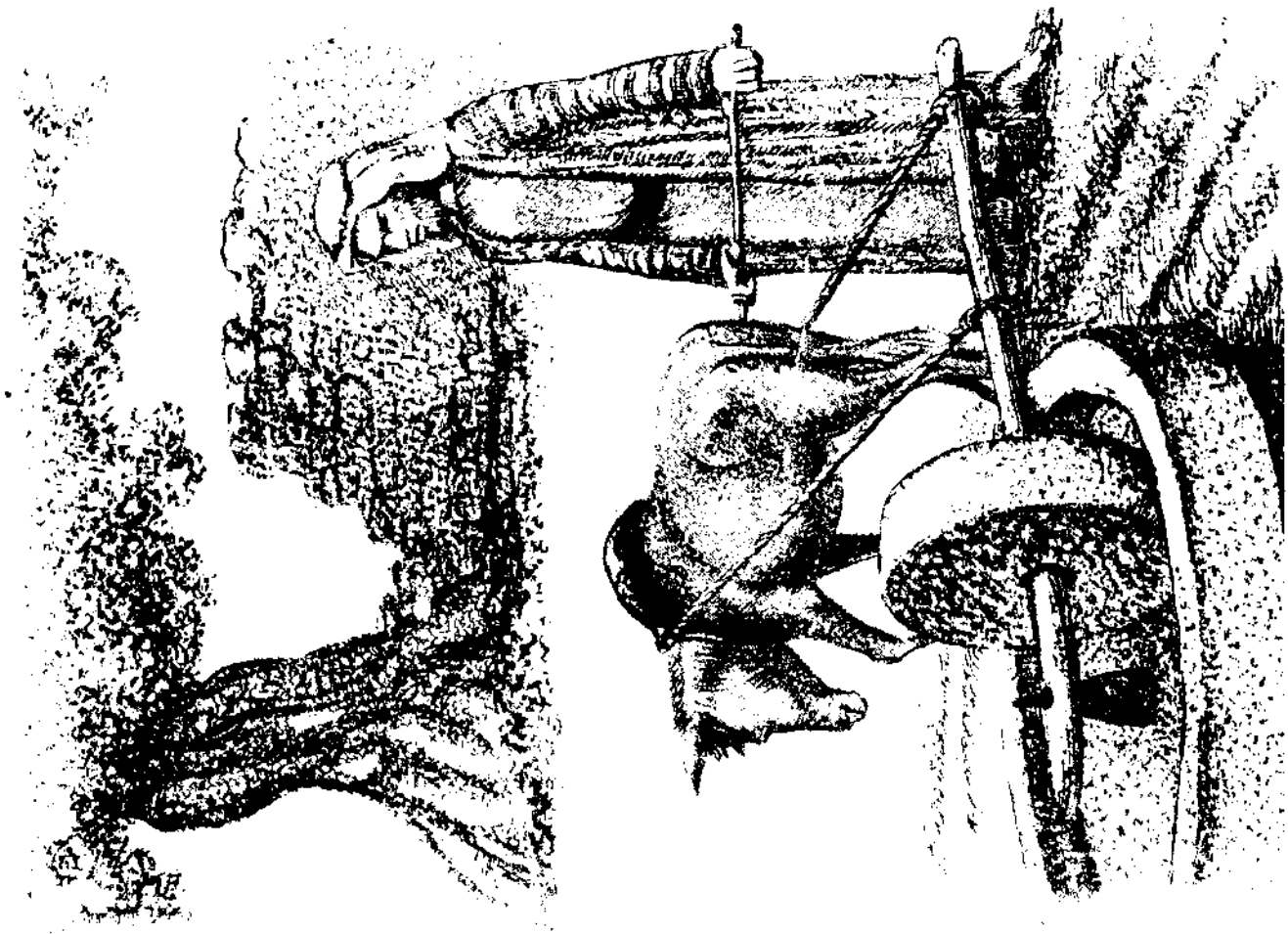
Pagtahay na trigo, ibetang dizan ka patag nga magahi nga lopa. Kamhan papanawpanawan ka mga baka ya mga ohay na trigo dazaw matibe paggiek. Ya tao ka ritrato minlapas ka sogo ni Moises kay imbegketan ya ba-ba na mga baka dazaw diri makakaon ka trigo nga inggiek.

May mga Yodayyo nga waray baka. Imbegket ya kapon-an ka trigo kamhan indagbes ya ohay nga trigo dazaw magiek ya trigo.

Kon anhangin magapalidán niran ka opa. Ya
opa ipalid ka hangin kay waray onod dalem. Ya
onod nga trigo ani mabilin kay mabeg-at sa.

Kamhan pagpalid, ya waray opa tiponon daw
ileen ka len-anan. Kamhan dadhen ngaro ka
lagkaw. Ya mga patay nga ingiekan insonog niran.

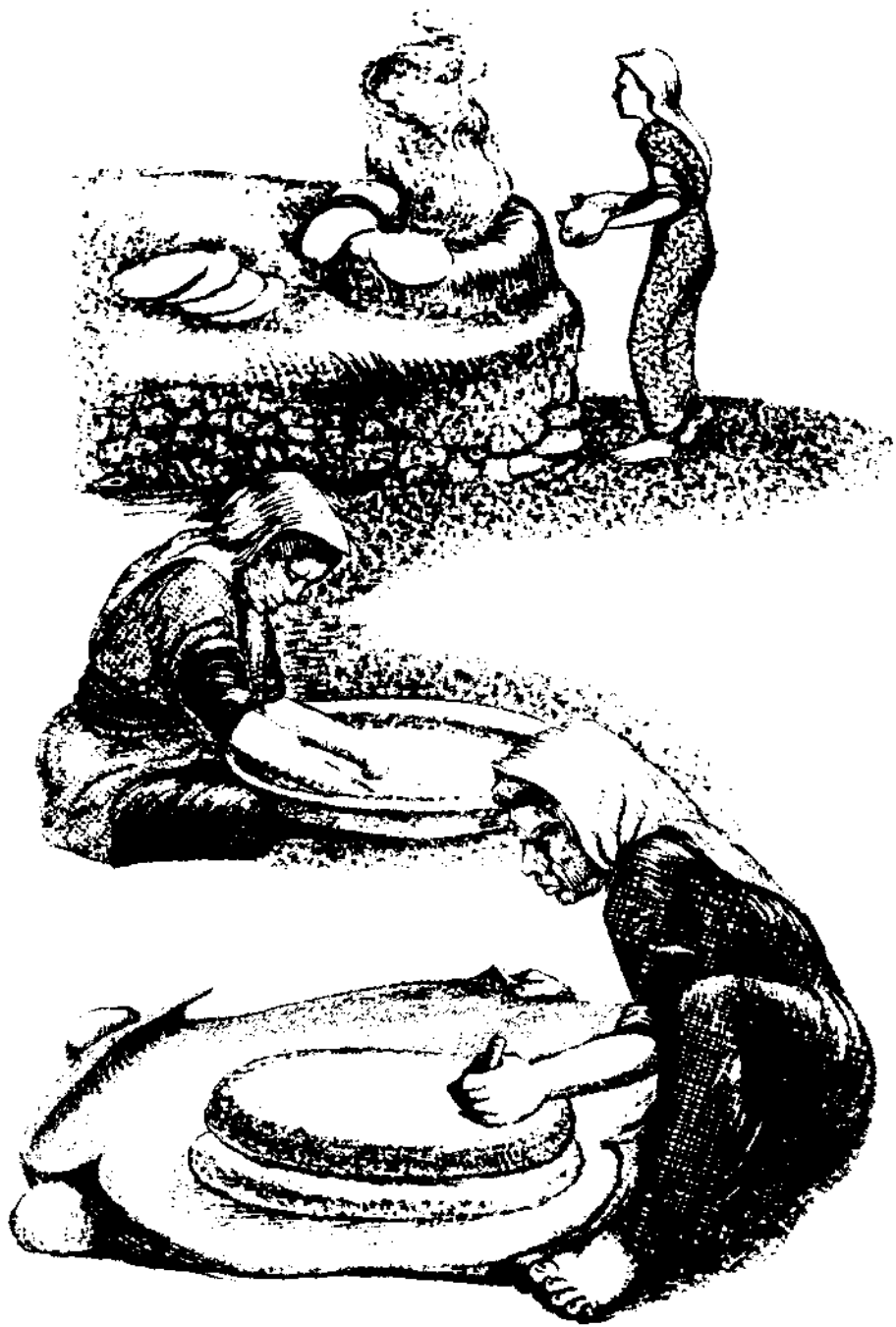

Galingen niran ya trigo dizan ka galingan
nga bato. Ani ini ya ritrato ka kabazo nga
nagadara pagbizon ka galingan. Pagligid ka
bato magaling ya trigo hangtod mahinang nga
harina.

May lain isab nga paazi ka paggaling ka trigo. Ibetang niran iton ka malakbang nga bato kamhan inligis di isab ka isang bolos nga bato. Kamhan imbasa ya harina daw insakotan ka asin daw yist. Ya yist ani ya ampatobo ka harina. Kamhan ibetang dalem ka hornohan dazaw mahinang nga pan.

Ani ini ya ritrato ka babazi nga nagaligis ka trigo. Ya isang babazi dizan ka tenga insakotsakot ya sapa, asin daw yist. Ya babazing ikatolo nagalaga ka gabok dazaw mahorno ya pan.

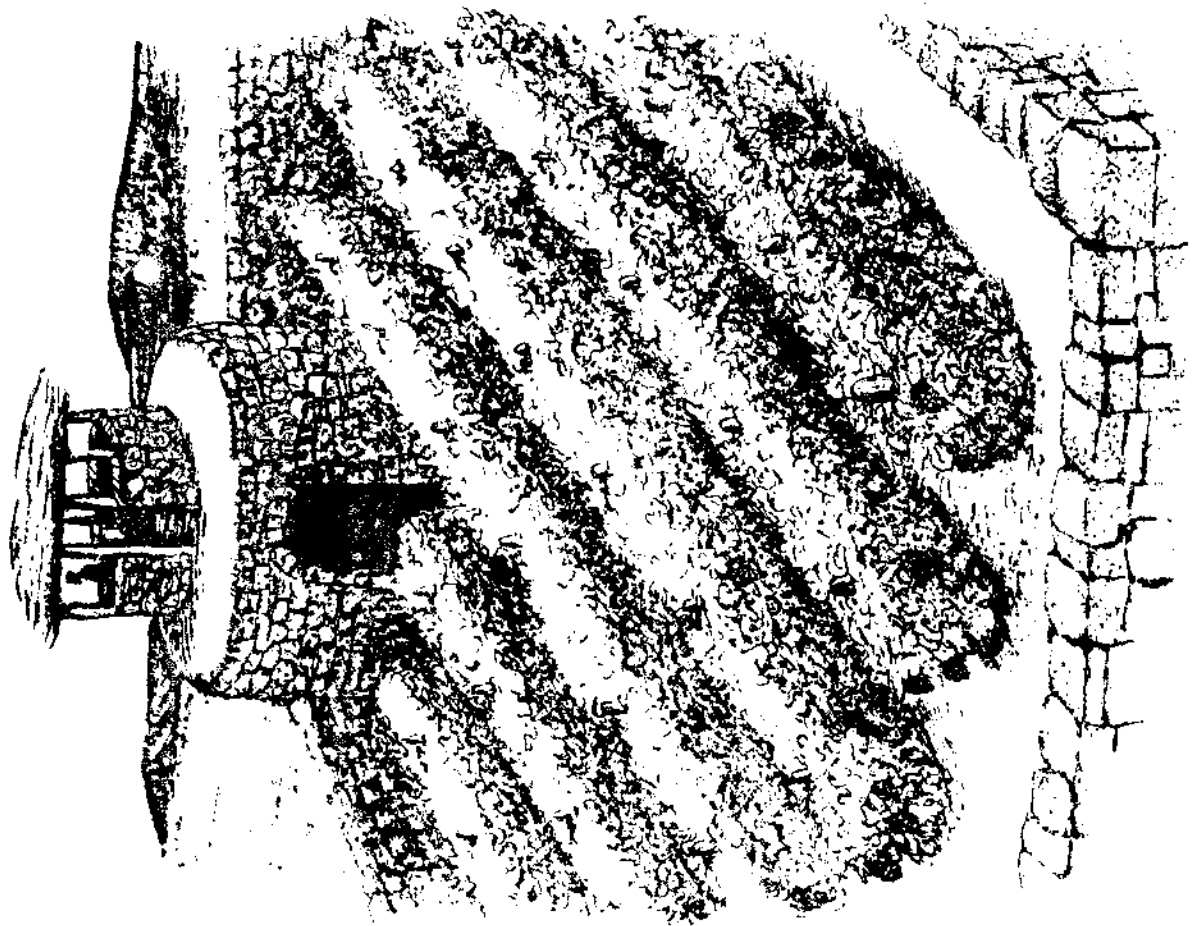

Ani ini ya ritrato ka babazi nga namo-pô ka
bonga na obas nga protas. Matam-is ya obas daw
masapa. Singed ka balagen ya mga sap-ay na obas.
Mataed ya oma na mga Yodayyo nga tamnanan ka
obas.

Ani ini ya ritrato ka oma nga intamnan ka obas. Inlibotan ini ka alad nga hininang garing ka mga bato dazaw ya mga ihazop diri makaseled pagpahit ka obas.

May ataas nga lagkaw dizan ka kilid na oma. Kon mahinog di ya mga obas, magahel-an dazon na tao ini nga lagkaw dazaw ambantay iza ka mga tanem kay basi andateng ya kawatan kon wara ya tao ka lagkaw. Ya magapanani ka obas andomog isab dizan ka lagkaw.

Pagkakamhan na mga Yodayyo pagpangawa ka obas, ibelad niran ya mga isa. Na, ini nga binelad nga obas ani ngaran ya pasas. Kon mahorot di ya mga obas dizan ka oma, ani magakanen na tao ini nga obas.

Ya mga isa pen nga obas ligisan na mga Yodayyo dazaw mahinang nga bino. Ani ini ya ritrato ka dowang ka tao nga nagahinang ka bino. Ibetang niran ya mga obas ka isang ka betangan nga malakbang daw dakola. Kamhan sagitnan ya obas hasta an-awas ya sapa na protas dizan ka insagitnan niran.

Ileen na mga Yodayyo ya bino dizan ka len-anan nga hininang garing ka kindal na kanding daw karniro. Ya bag-ong bino ileen ka bag-ong len-anan nga kindal kay kon daan ya len-anan nga kindal amboto iton daw maosik.

Ani ini ya ritrato ka isang tao nga nagadara ka bino kay ibaligza ngaro ka taboan.

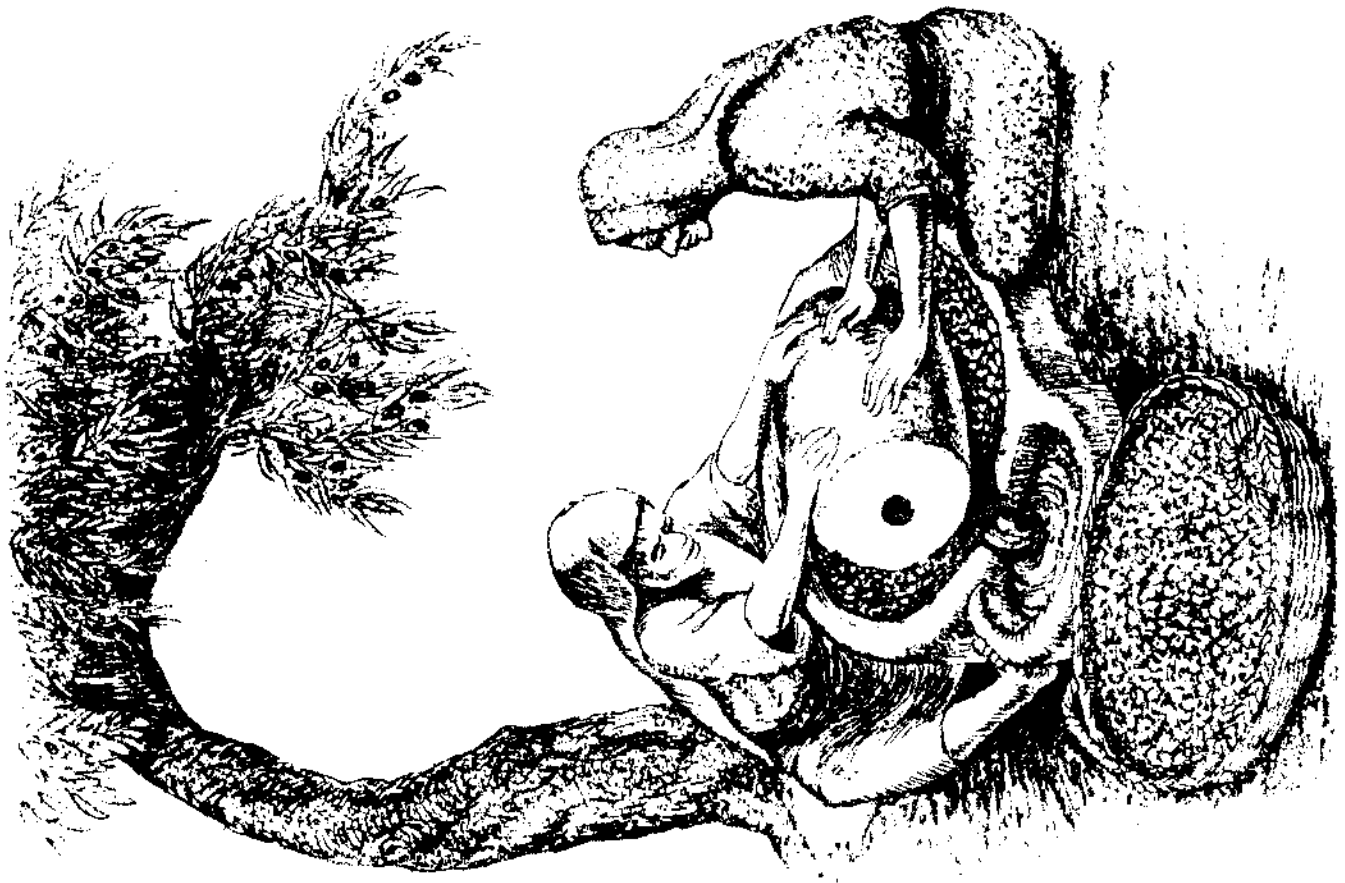

Pagkawara di na bonga na obas dizan ka
balagen, impan-otod ya mga sap-ay nga patay.
Kamhan sonogon. Nanaringsing disab ya taboan na
balagen. Pagdateng ka isang ka toig ambonga
disab ya obas.

Ani ini ya ritrato ka liwaan ani ngaran ya palmira. Inlain pagtanem ya palmira dini ka Pilipinas. Ya palmira singed ka nizog nga geramay ya bonga. Kon kanen na tao matamis. Doro ka lopa nga Yoda mataed ya mga palmira. Ini nga palmira antobo ka lopa nga waray oran.

May isang aldaw si Hisos minsakay ka kabazo pagkaro ka siyodad nga Hirosalim. Ya mga tao nangotod ka mga paka na palmira. Imbetang niran ya mga paka na palmira dizan ka azihanan ni Hisos kay ani say batasan niran kon magasogat siran ka hari nga an-oli garing ka gira kon nakadaeg iza ka toong mga kaaway.

Ani ini ya ritrato ka liwaan inngaranan ka olibo. Mataed ya bonga dizan ka liwaan. Kon mahinog di, maga-item ini nga bonga na olibo. Ya mga tao ampanik ka liwaan kamhan magapantokagen ya mga bonga dazaw mangaholog. Pagkaholog magatiponon na tao.

Ligisen na mga Yodayyo ya mga olibo ka mga dakolang bato dazaw mahinang nga lana. Ya lana na olibo magagamiton ka pagsega ka lamparahan. Magamit di isab ini pagtambal ka mga samad. Ihaplas isab iton ka kanirang kindal daw bohok dazaw magazon selengan. Ya lana na olibo mahimo isab ikapirito ka mga makaen bisan isda.

Ani ini ya ritrato ka liwaan in-ngaranan ka mostasa. Inlain ya mostasa pagtanem dini ka Pilipinas. Magakanen na mga Yodayyo ya mga dahon na liwaan nga mostasa. Ya bonga na liwaan nga mostasa masarang kageramay. Ligsen na mga Yodayyo ya bonga na mostasa kamhan isaket ka kanirang magakanen.

Itanem na mga Yodayyo ya liwaan nga mostasa ka kanirang pawa. Madali iton antobo. Dizan ka pawa ani kay labaw ka tanan mga tanem ini nga mostasa.

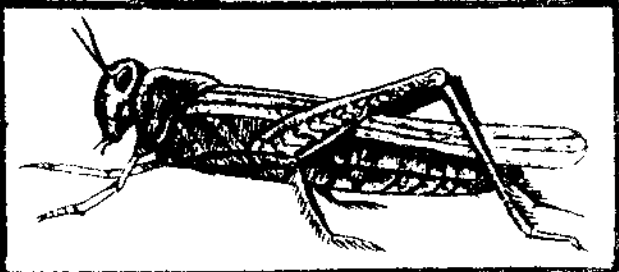
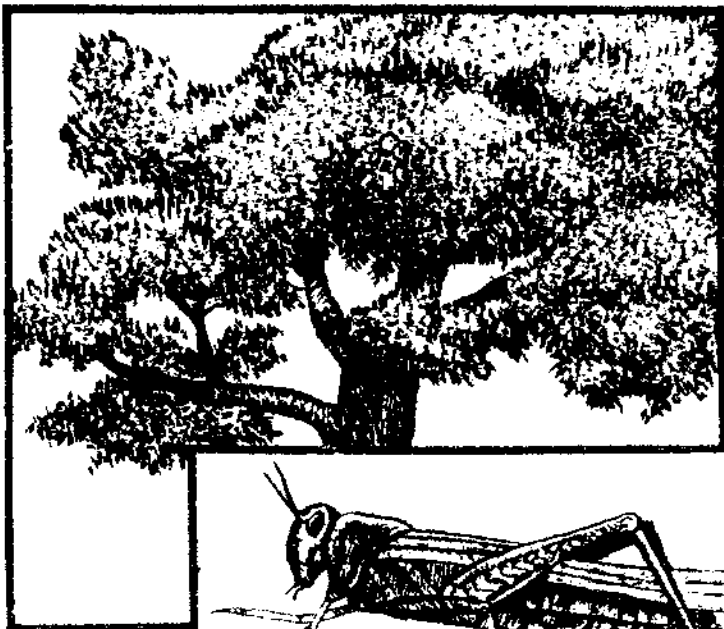

May isang bolos pen nga liwaan nga madazaw ya tobo doro ka lopa nga Yoda. Igira ani ngaran. Ani ini ya ritrato ka tao nga namo-po ka igira. Kon mahinog di ya bonga mahetek di iton. Matamis isab kon kanen.

Ibelad na mga Yodayyo ya igira. Kon antahay di ya igira, diri ini malata bisan madogay ya pagbetang. Kon aro ya panaw na mga Yodayyo, ani ini ya magadadhen dazaw kon bengtasen dizan ka dalan ani ini ya magakanen.

Ani ini ya ritrato ka doron. Ya mga pobri doro ka Yoda insangkal ya mga doron. Kamhan kanen niran. Isahay ibelad ka sega in-asin kamhan kanen.

Isahay antaed ya mga doron doro ka Yoda. Kanen niran ya mga dahon na mga liwaan daw mga sagbet. Ya ritrato daked ani ya ritrato ka liwaan nga madabo ya dahon. Kon tiponon na masarang doron oboson niran pagkaen ya mga dahon. Singed ka ritrato na liwaan dimbaba nga naobos di ya dahon.

Doro ka Yoda may magazeng lepa, May lepa isab nga hapit waray oran. May mga bobong isab doro nga waray oran.

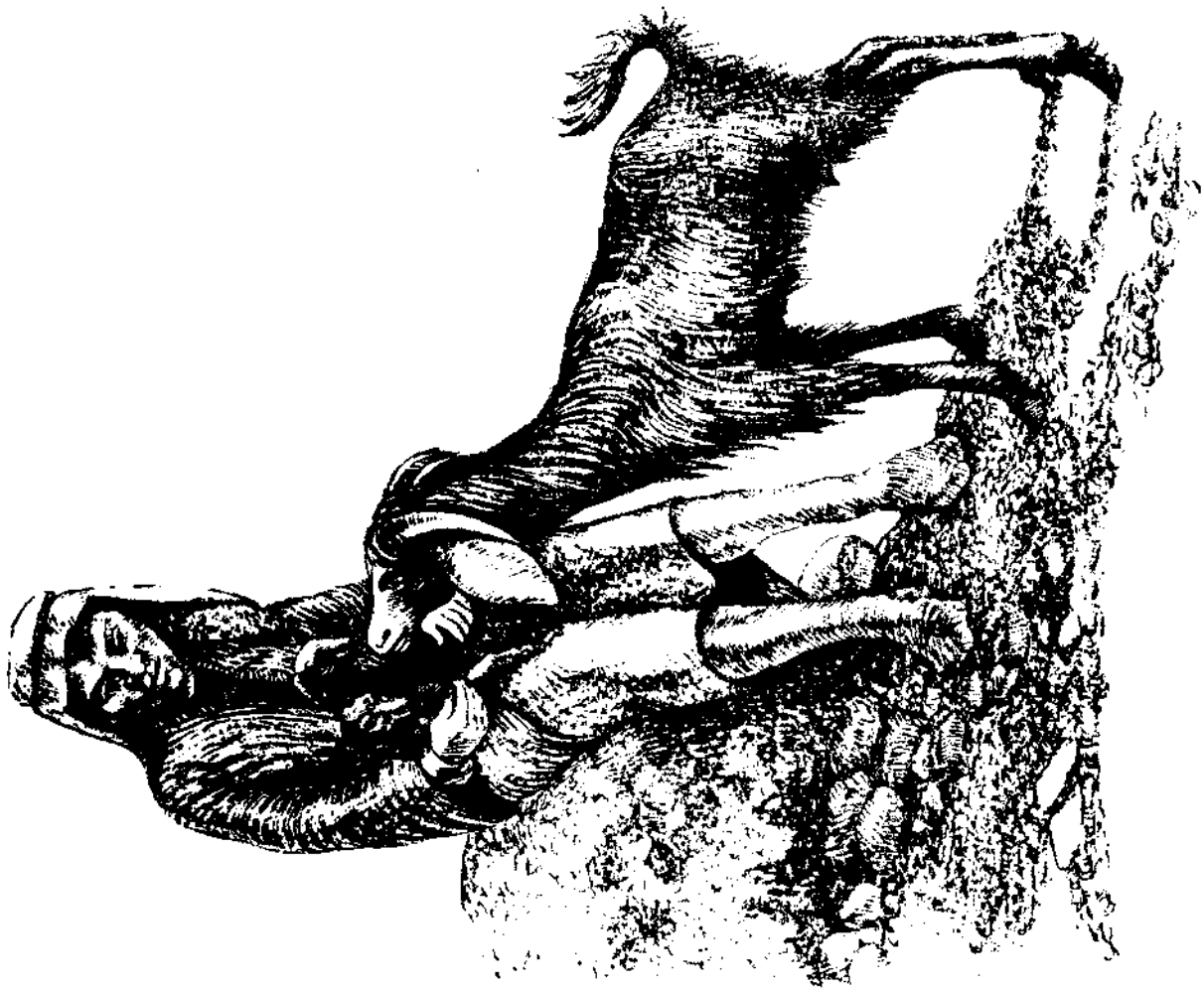
May tinghoyaw daw may ting-oran. Kon maoran madazaw ya tobo ka mga tanem. Kon mahoyaw, mahangin kamhan nangepak ya lepa ka kagahi mapatay ya mga sagbet. Magalised gazed ya mga ihazop paghanap ka makaen.

Doro ka magazeng lepa ka Yoda mataed ya mga kanding daw karniro. Ani ini ya ritrato ka kanding daw toong mga dedeay. Ya sagbet ani pagakanen na mga karniro daw kanding.

Kaw-en na mga Yodayyo ya bohok na karniro daw kindal na kanding kamhan inhinang nga bado. Ya kindal na kanding inhinang isab nga mga Ien-anan ka sapa daw bino.

Anitan isab na mga Yodayyo ya mga karniro daw kanding. Kamhan kagisan daw ibelad. Kamhan mahimo di nga soyatanan.

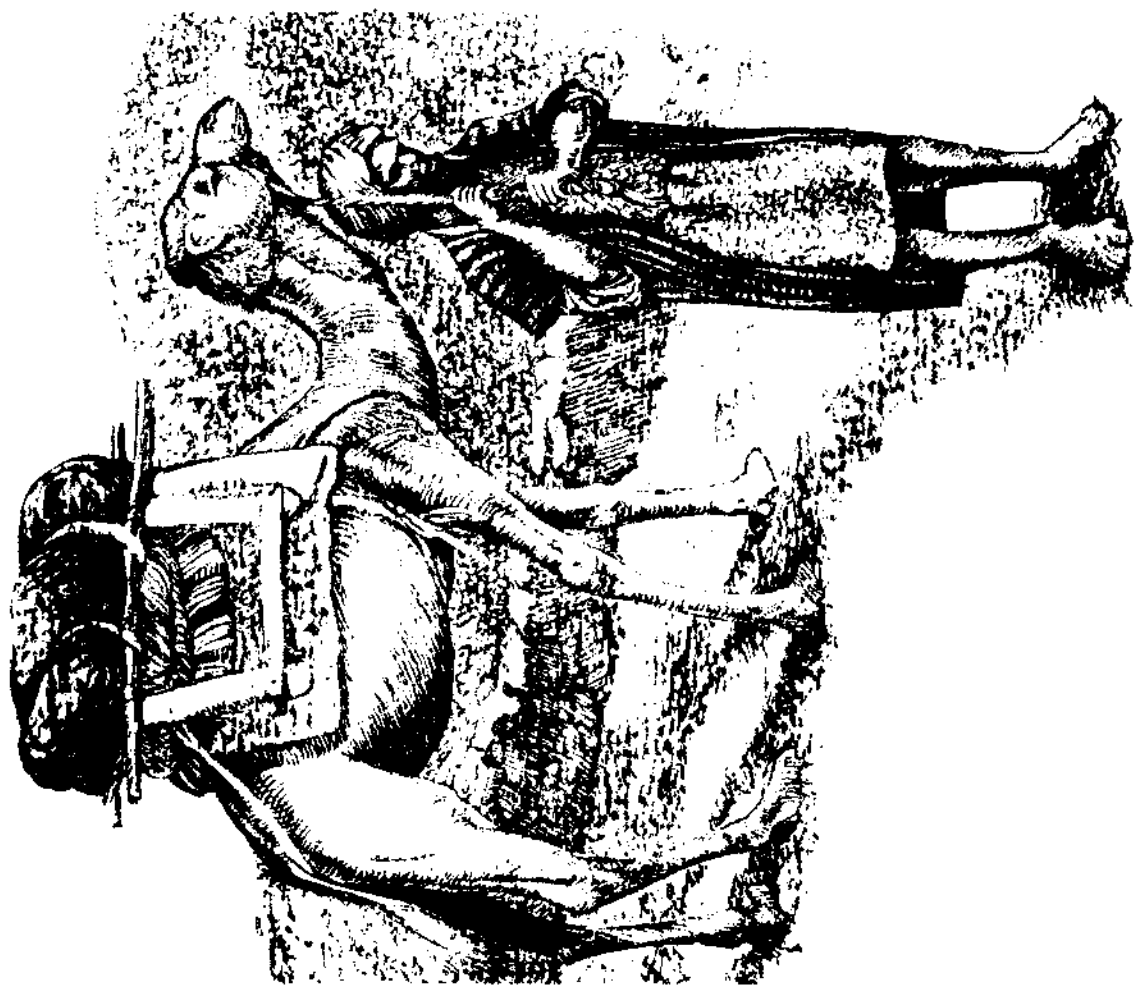
Ya onod na karniro madazaw kanen. Ya gatas na kanding madazaw isab imnen. Kanen na mga Yodayyo ya onod na karniro daw imnen niran ya gatas na kanding.

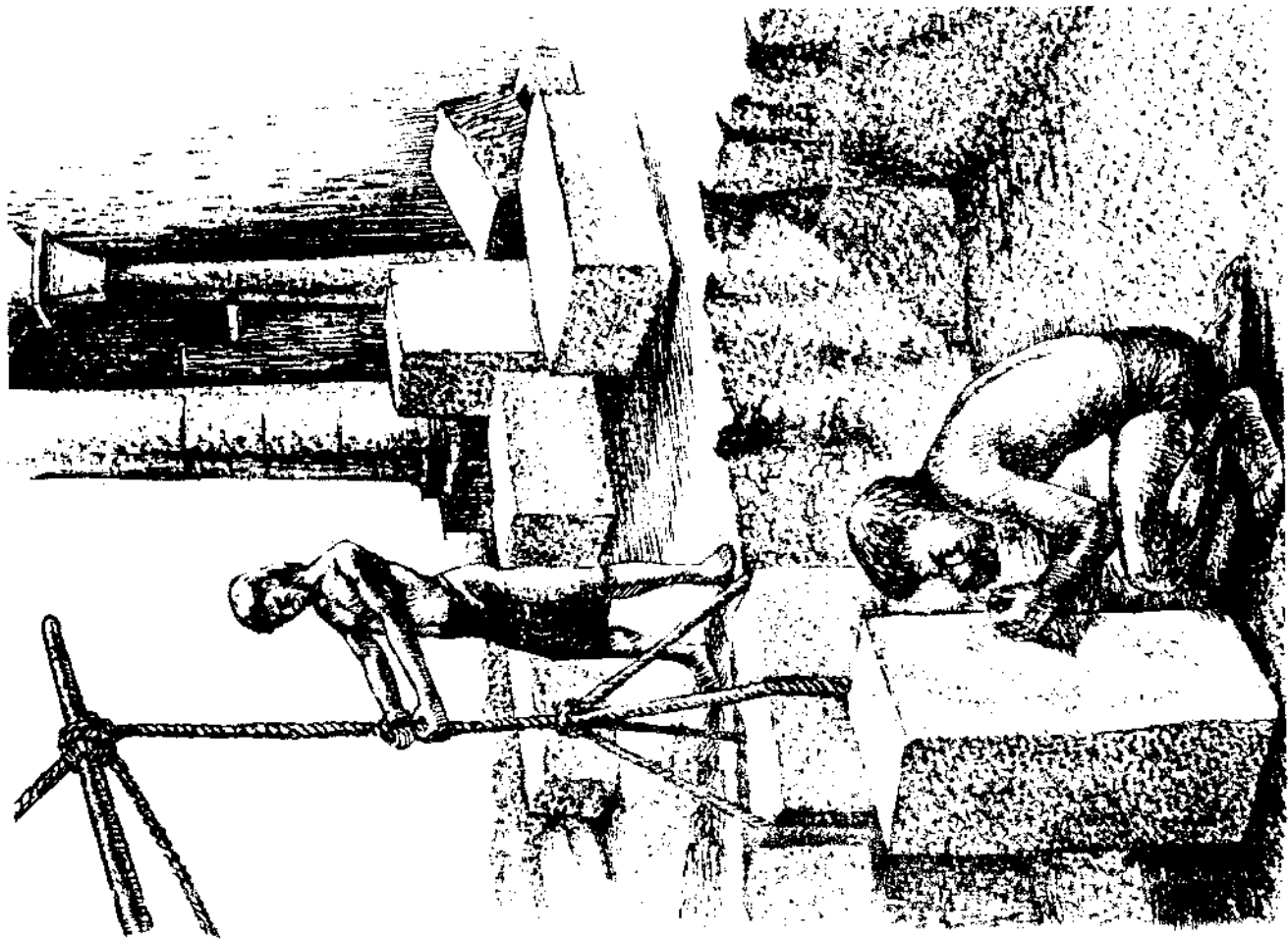

Ani ini ya ritrato ka magbantazay ka karniro. Nagasonodsonod ya mga karniro kanangiza. Ya magbantazay pirmi mag-ona pagpanaw ka mga karniro. Mahagdaman naiza ya ngaran na kada isa. Atimamen naiza ya toong mga karniro kada aldaw daw kahabzen. Kon aldaw balhinen naiza ya mga karniro doro ka mga sagbet dazaw makakaen. Dadhen isab naiza siran ngaro ka sapa dazaw makainem. Kon waton ya karnirong masamdan tambalen naiza ya samad ka lana na olibo. Kon kahabzen paseldan naiza ya mga karniro ka alad singed ka ritrato dizan. Doro matorog ya mga karniro. Binantazan siran garing ka mga mananap daw kawatan. Ya magbantazay matorog dizan ka azihanan dazaw waray makaseled.

Ani ini ya ritrato ka ihazop ani ngaran ya kamilyo. Kasakzan na mga tao ya kamilyo. Makargahan ka kanirang mga tagodara. Makadaeg ya kamilyo ka mga mabeg-at nga karga. Makapanaw ka masarang kaaro. Ka wara pen panaw an-inem ya kamilyo ka masarang kataed nga sapa. Kamhan nakaanget iza ka tolong aldaw nga waray pag-inem ka sapa.

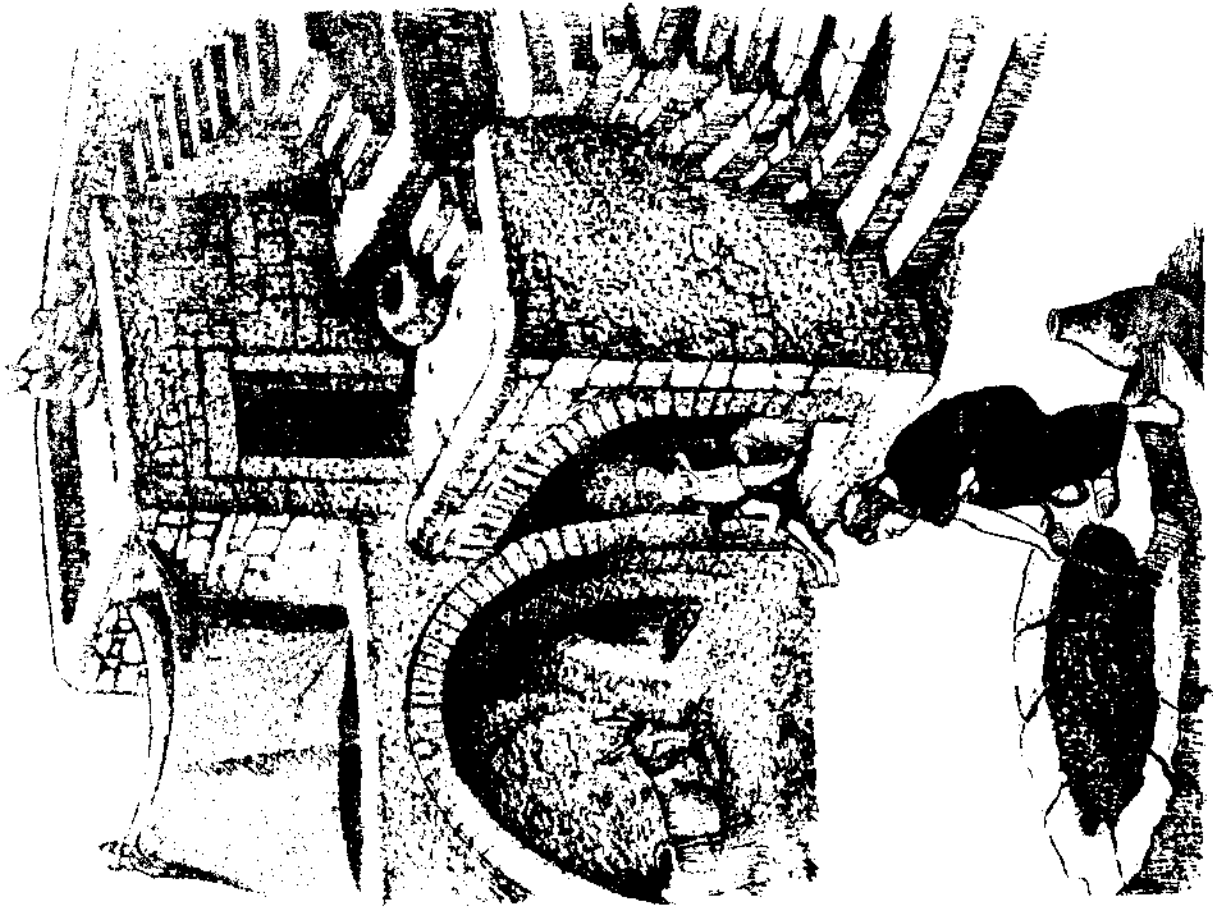

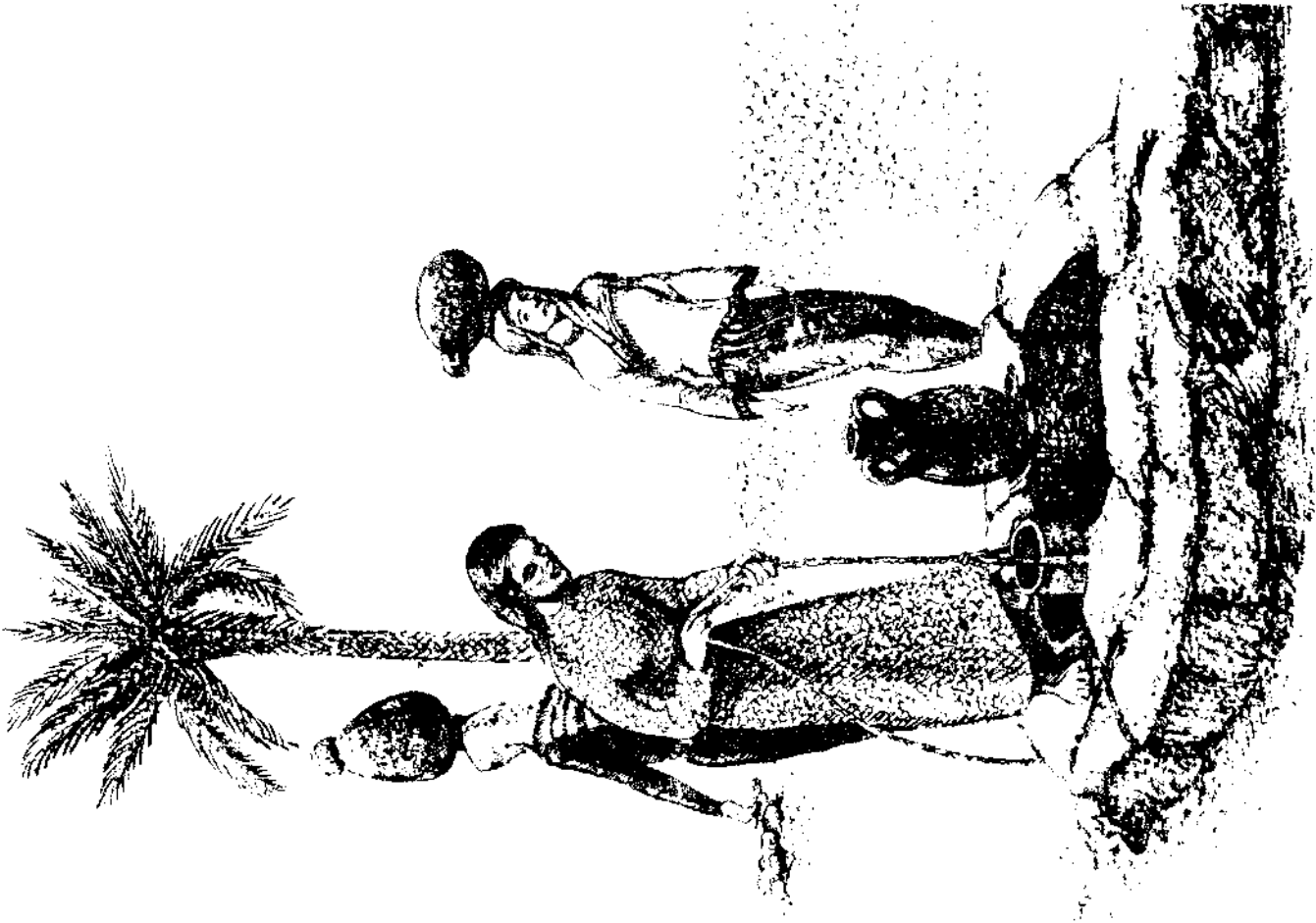

Talagsa gazed ya mga liwaan doro ka Yoda. Agon ya mga nagahela doro namaghinang ka kanirang lagkaw garing ka bato. Ani pen magsangat paghinang ka lagkaw, nagakabet ka lepa. Kamhan betangan ka mga kinawadro nga dakolang bato dalem. Inhinang nga lagkaw dizan ka ining mga bato. Kon diri mahinang dizan ka mga dakolang bato madali ka madeeg. Kon mahinang dizan ka matig-a nga lepa daw dakolang bato, madogay madeeg kay marig-en gazed.

Ani ini ritrato ka dowang ka tao nga nagaandam ka mga bato nga magahinangen nga lagkaw.

Ani ini ya ritrato ka mga lagkaw na mga Yodayyo. Malakbang ya atep na mga lagkaw niran. Waton di ya ina daw toong maimpis nga nagalo-to di daked ka atep na lagkaw. Ya isang babazi nagasag-eb dalem ka borobodhan. Kon madazaw ya aldaw mahayahay ya mga tao daked ka likod na atep kay maazak siran paglo-to.

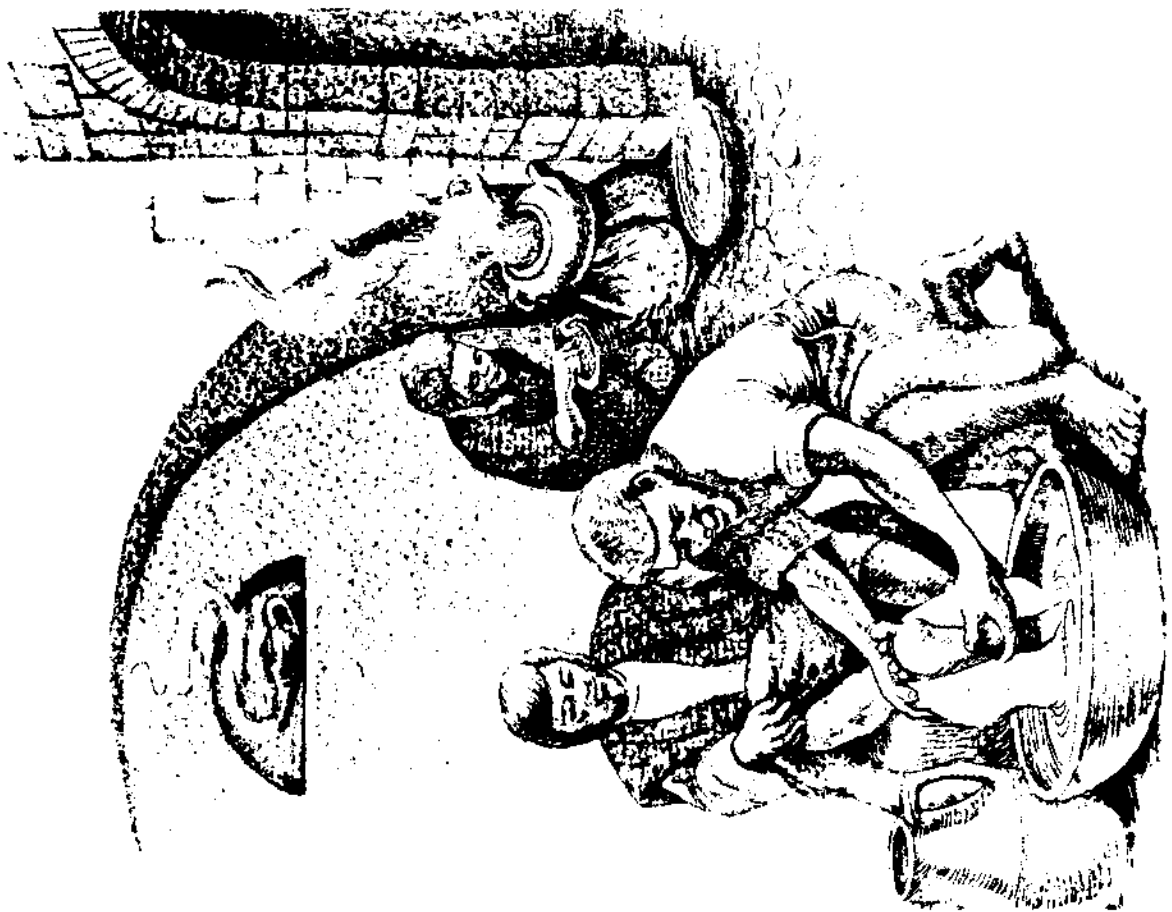

Doro ka Yoda talagsa ka ya oran. Geramay koman ya sapa dizan ka sinabay. Prio may sapa gihapon dalem ka lepa. Ankabet ya mga tao ka lopa kay dazaw makakita siran ka sapa. Kamhan antonton siran ka timba na binegketan ka lepes. Pagkapono na sapa batonon niran.

May isang ka tao nga in-ngaranan kan Abraham nga nagakabot ka atabay kawandini pen dogay di singed ka dizan ka ritrato. Ining atabay doro ka Yoda kaonazanen hasta koman.

Ani ini ya ritrato dalem ka lagkaw na mga Yodayyo. Waton ya babazi nga nagasen-ad. Waton ya amaama nga inhogasan ya paa na bisita. Doro ka Yoda mapaso ya mga dalan daw maabo. Kon ampanaw ya tao maripaan ya paa daw mapaso. Ani ini ya batasan na mga Yodayyo nga magahogas ka paa na toong bisita.

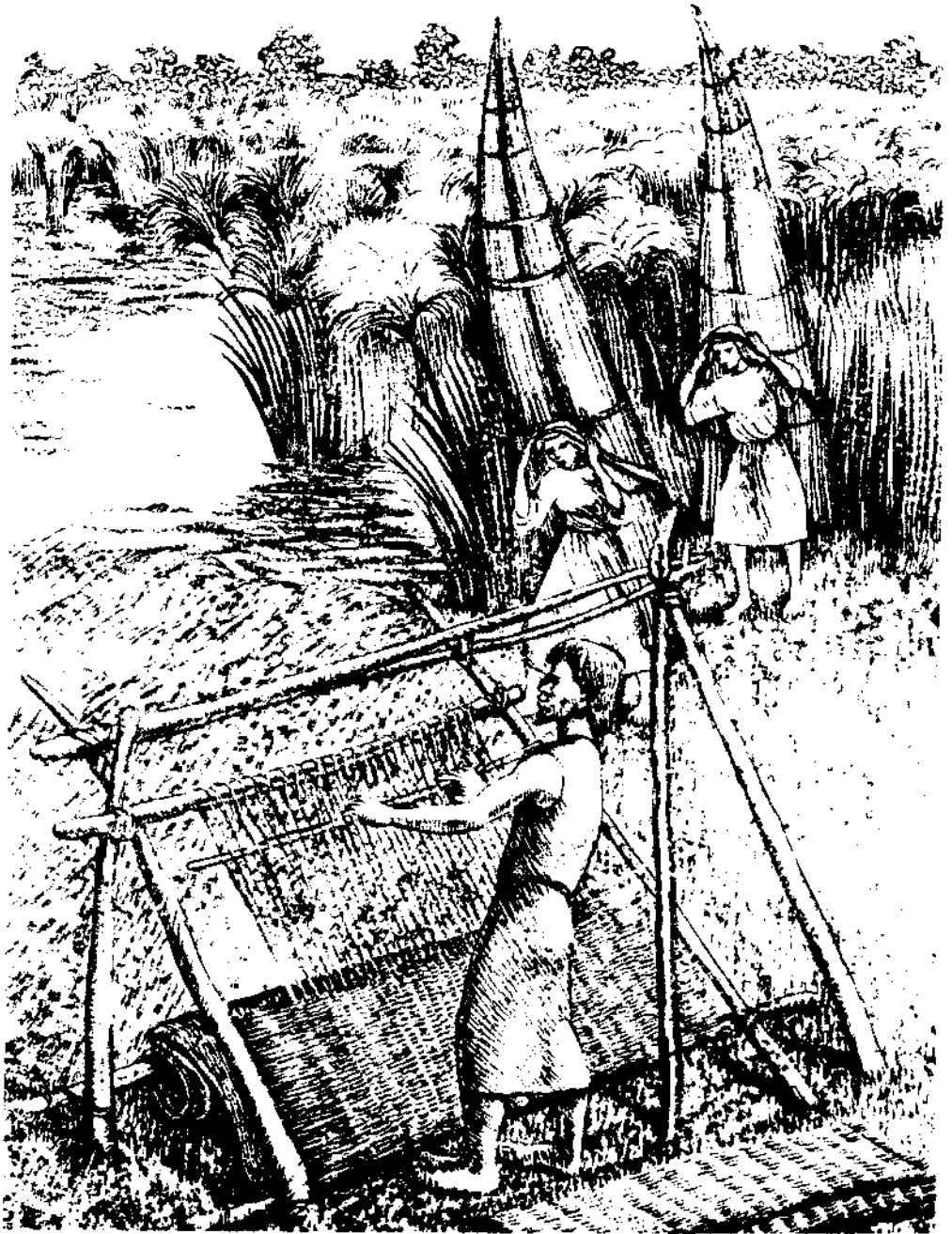

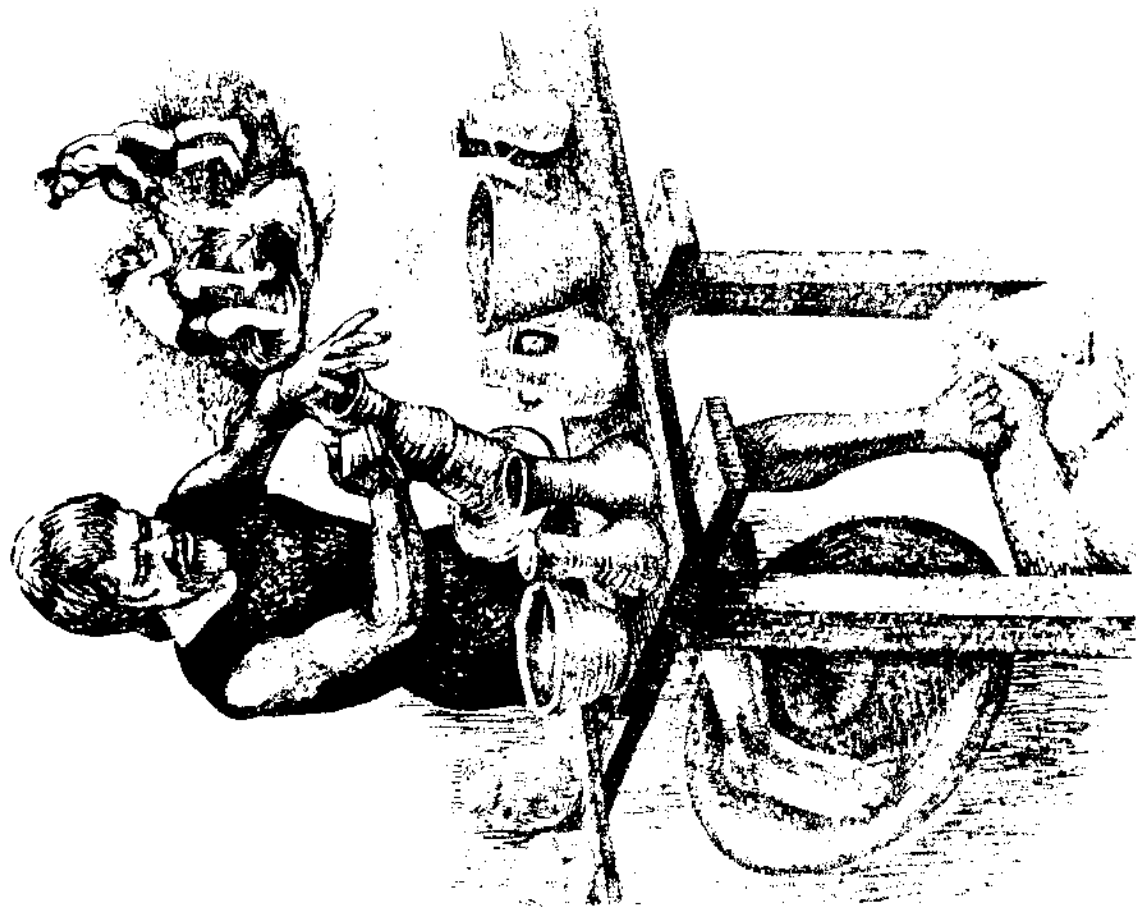
Ining babazi nagahabol. Kawandini pen ya mga babazing Yodayyo nagahabol singed ka dizan ka ritrato. Bisan koman may mga babazi nga magazen maghabol. May panapten isab nga kanirang nga magatinaen. Kamhan paghabol ka panapten anhinang siran ka mga sazasaza daw bado. Isahay ibaligza ya mga ibang panapten doro ka mirkado.

Ya sagbet dizan ka kilid na sapa ani ngaran ya papiros. Ya papiros singed ka tobo piro masarang kaataas pen nga sagbet. Antobo ini dizan ka mga sapa daw danaw.

Waton ya dowang ka babazi nagasay-ong ka dakolang mga binegket nga papiros. Wator ya amaama nagahinang ka banig nga papiros.

Ya papiros hinangen na mga Yodayyo nga papil. Pikas-pikasen ya mga kapon-an kamhan hop-iden daw bonalan ka liwaan. Kamhan ibelad dazaw antahay. Ining papil masarang kadame. Kawandini pen ya mga panaba na Diyos insoyat ka papil nga hiniangng garing ka papiros.

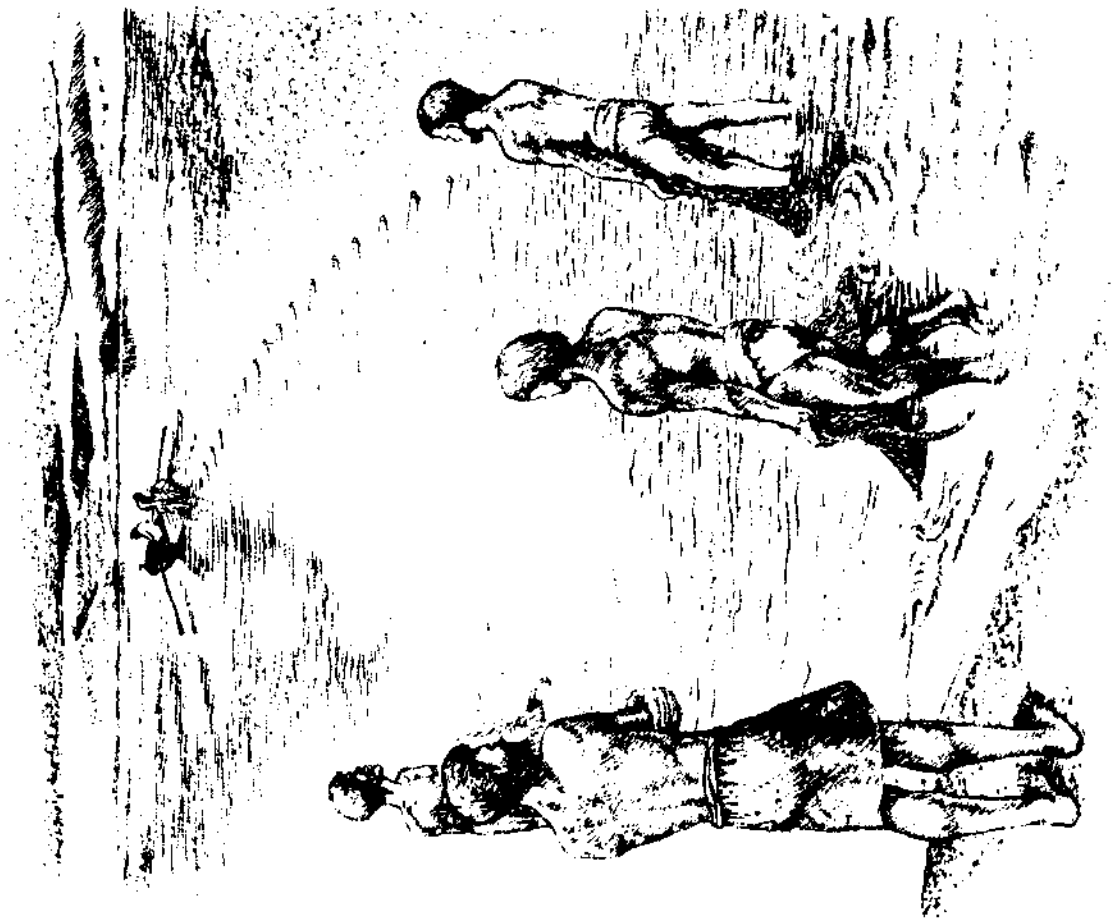

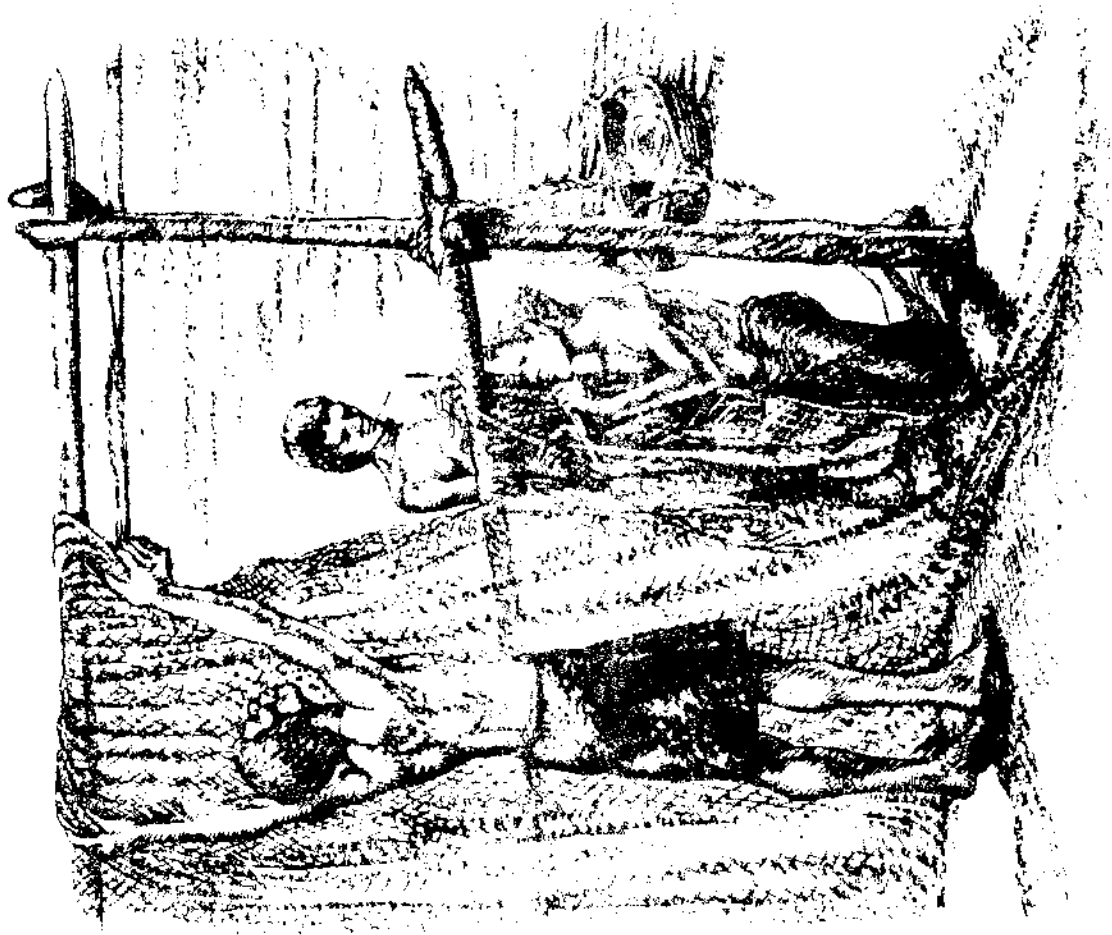

Anhinang ya mga Yodayyo ka mga tadzaw
garing ka lepa. Ani ini ya ritrato ka mga tao
nga nagahinang ka mga len-anan garing ka lepa
dazaw ibaligza. Dini ka ritrato waton ya dowang
ka tao nga nagatipon ka lopa kay magahinangen
nga tadzaw. Ya isang ka tao nagabo-bo ka sapa,
ya isa nagapisa ka lepa. Waton ya isang ka tao
nagahinang ka koron dizan ka lamisa. Ya lapok
imbetang dizan ka bato nga magabirik kon
tandegen ka paa. Kon ibetang ya mga tadzaw ka
obin antig-a dazon iton.

Doro ka Yoda mataed ya isda dizan ka sapa daw danaw daw dagat. Agon mataed ya mga tao nga magapamalingin.

Ani ini ya batasan na mga Yodayyo kon magapamaling siran. Nagasakay siran ka baloto nga waray katig. Kamhan iholog ya baling. Kamhan gozodon dazon kay dazaw izabo ya mga isda dizan ka baloto. Kamhan asinen dazon niran ya mga isda. Pagkahoman pag-asin ileen ka basket. Kamhan pandadhen niran ngaro ka taboan. Kon asinen ya isda diri mabotod.

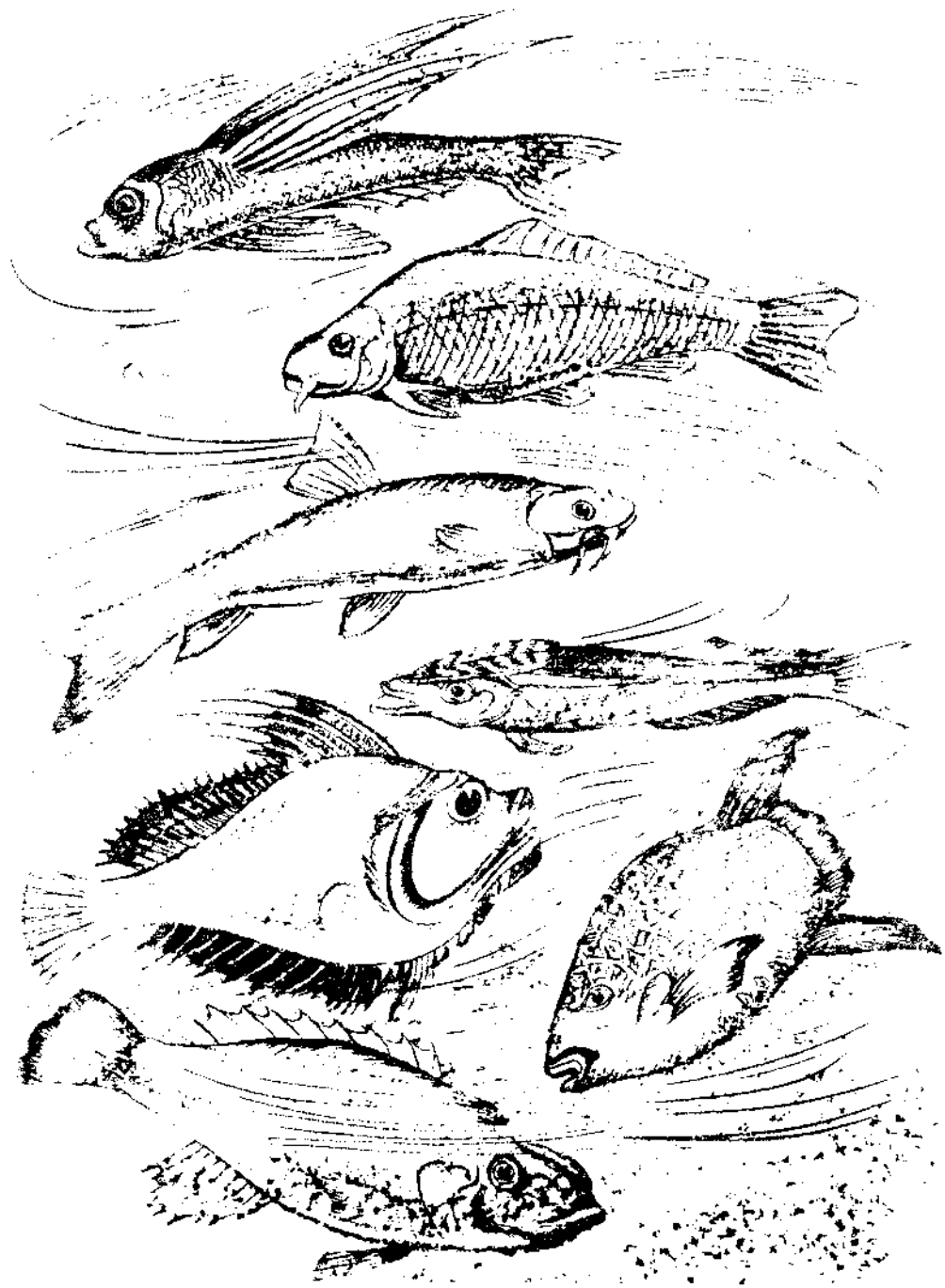

Pagkakamhan niran pagpamaling imbelad
niran ya mga baling dazaw matahay. Dini ka
ritrato waton ya tao nga nagasablay ka baling
dizan ka sablazanan.

Waton sab ya dowang ka tao nga nagatahi ka
baling kay nagisi ka pagbohat ka baling nga
napono ka isda. Mahait isab ya bato.

Isahay malinaw ya danaw ka Galiliya. Isahay mabaled. Kon dadhen na baled ya baloto idagsa ka kabatohan. Mageba gazed ya baloto. Malemes sab ya mga tao.

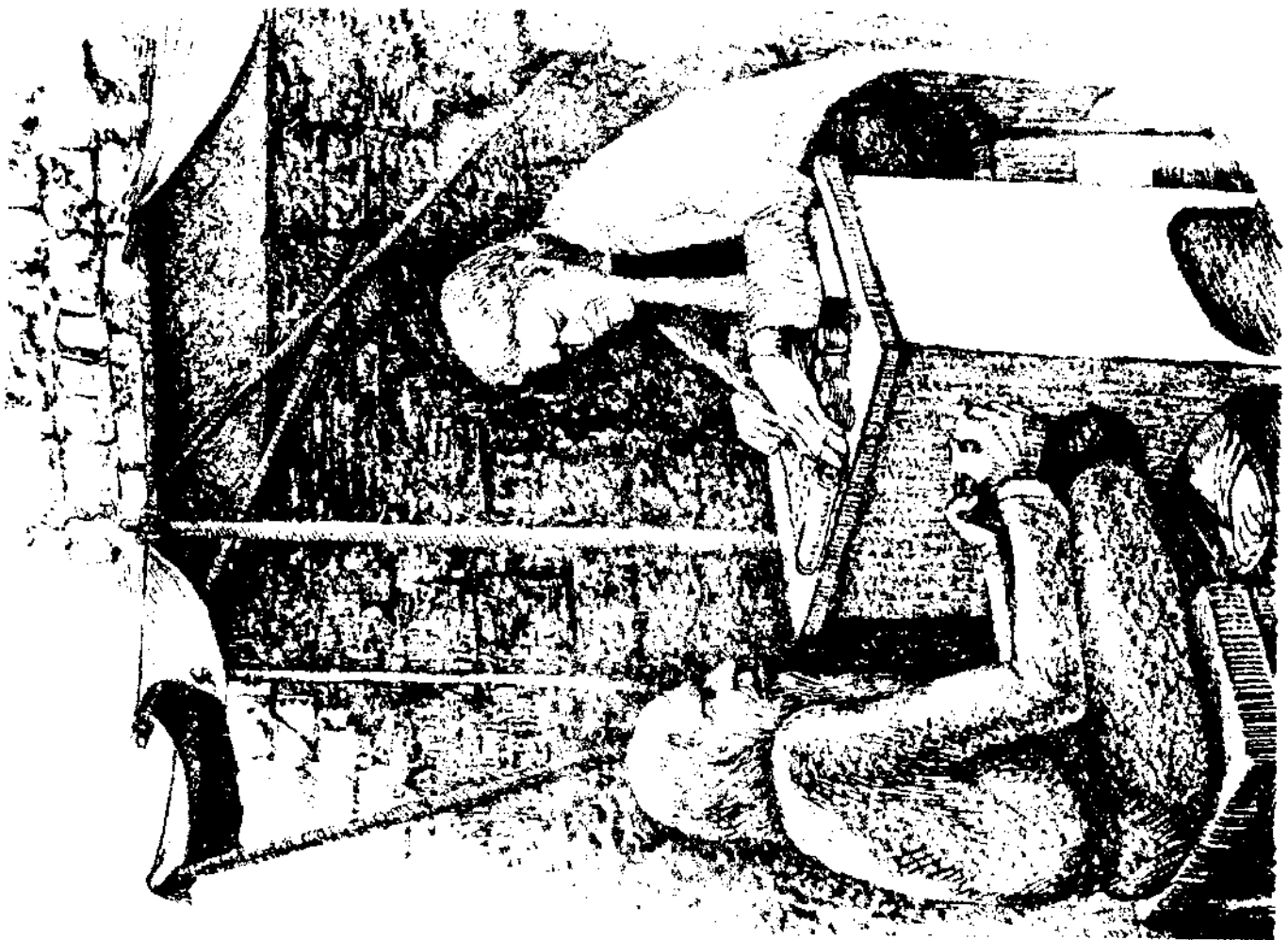

Mataed ya mga kalasi na isda ka dagat ani ngaran ya Meditiranyan. Ani ini ya ngaran ka dagat ka Yoda. Waton ya karpa, pigek, parao, magan, pait, daw mataed pen ya klasi. May mga kalasi isab na isda doro ka danaw ka Galiliya.

Agon naanad ya mga Yodayyo ka isda.

Paghela pen ni Hisos doro ka Yoda ya mga taga-Roma ani minhari ka mga Yodayyo. Inleges ya tanan tao pagpabazad ka bohis ka gobirno na taga-Roma. Kada longsod may nagasokot ka ibazad ka bohis. Ining kowarta ani magagamiton ka pagsowildo ka mga tao nga nagatarabaho ka karsada. Isowildo isab ka mga sondalo ka taga-Roma.

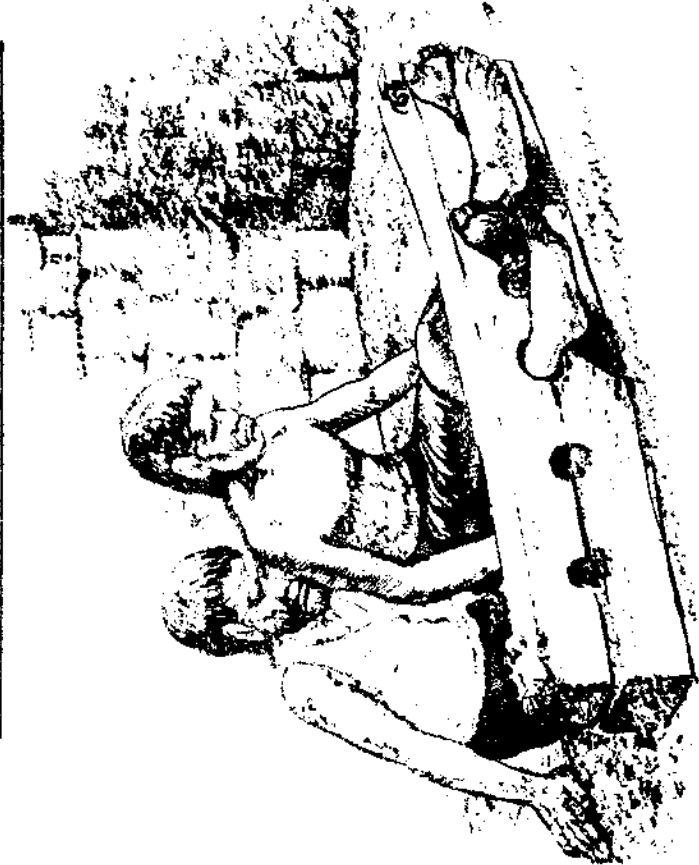

Ani ini ya ritrato ka dowang ka sondalo na taga-Roma. Maiseg gazed ya taga-Roma kay mataed ya kanirang mga sondalo. Mataed isab ya mga sondalong taga-Roma doro ka Yoda. Ya kanirang mga armas ani ya mga lodzo daw bangkaw daw may mga kalaseg isab niran. Ya mga sondalo ansokbot ka bado nga hininang garing ka pothaw dazaw diri siran doltan na mga lodzo, pana daw bangkaw ka kanirang mga kaaway.

Ya mga sondalo ani nagasogo ka mga tao dazaw magtoman ka balaed na hari na taga-Roma.

Doro ka Yoda may mga mangazaw. Kon ampanaw ya tao ngaro ka isang ka longsod ambantay gazed iza kay basi banganan na mangazaw dizan ka dalan. Hampaken na mga mangazaw ya tao. Irogen sab ya kanirang kowarta daw mga tagodara daw mga kabazo. Patazen isab niran ya mga isa nga tao.

Kon madakpan na mga sondalo ya mga mangazaw, silotan siran pagpiriso. Dizan ka ritrato baba waton ya dowang ka tao nga impiriso. Inligpitan ya kanirang bitiis dazaw diri makadalagan siran.

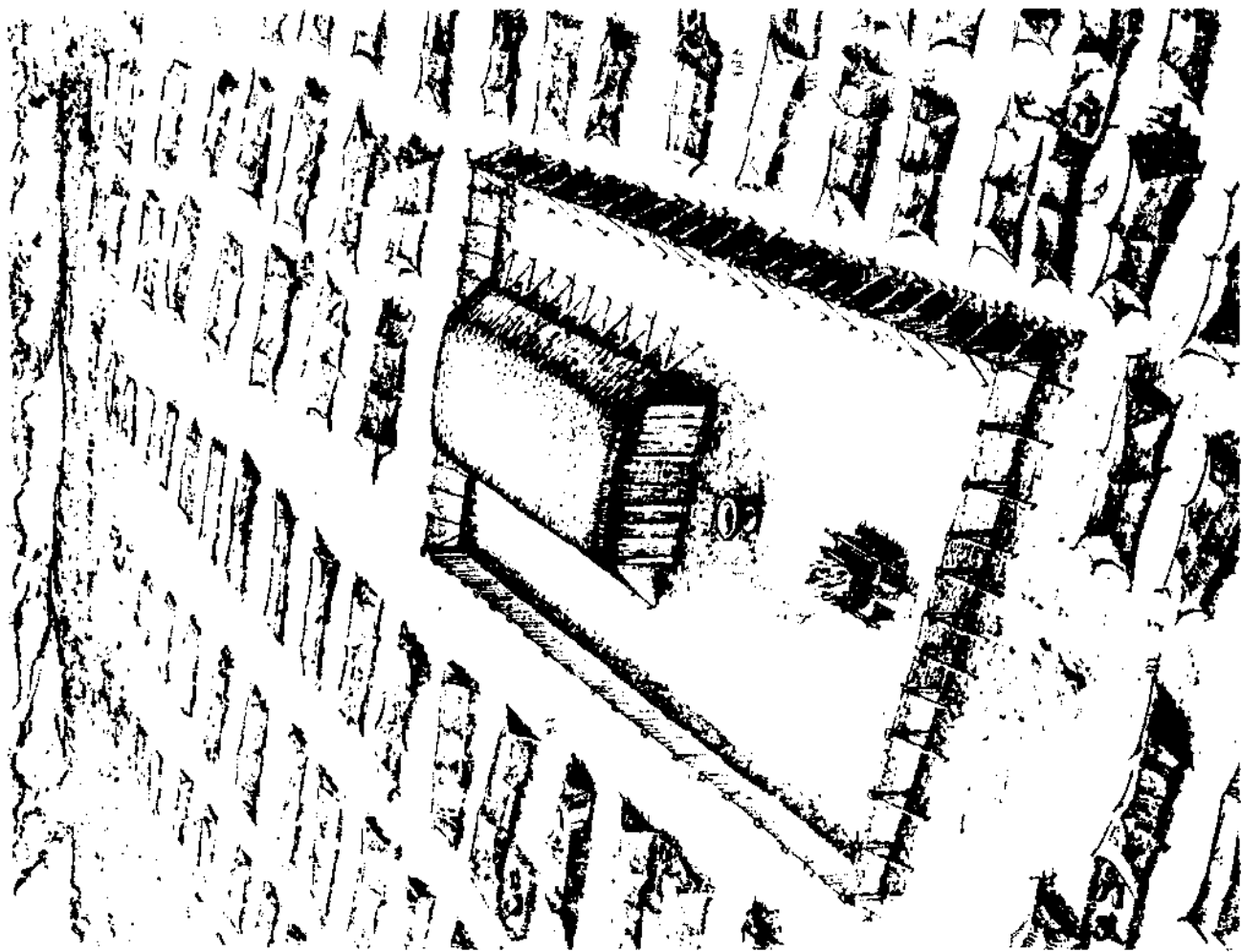

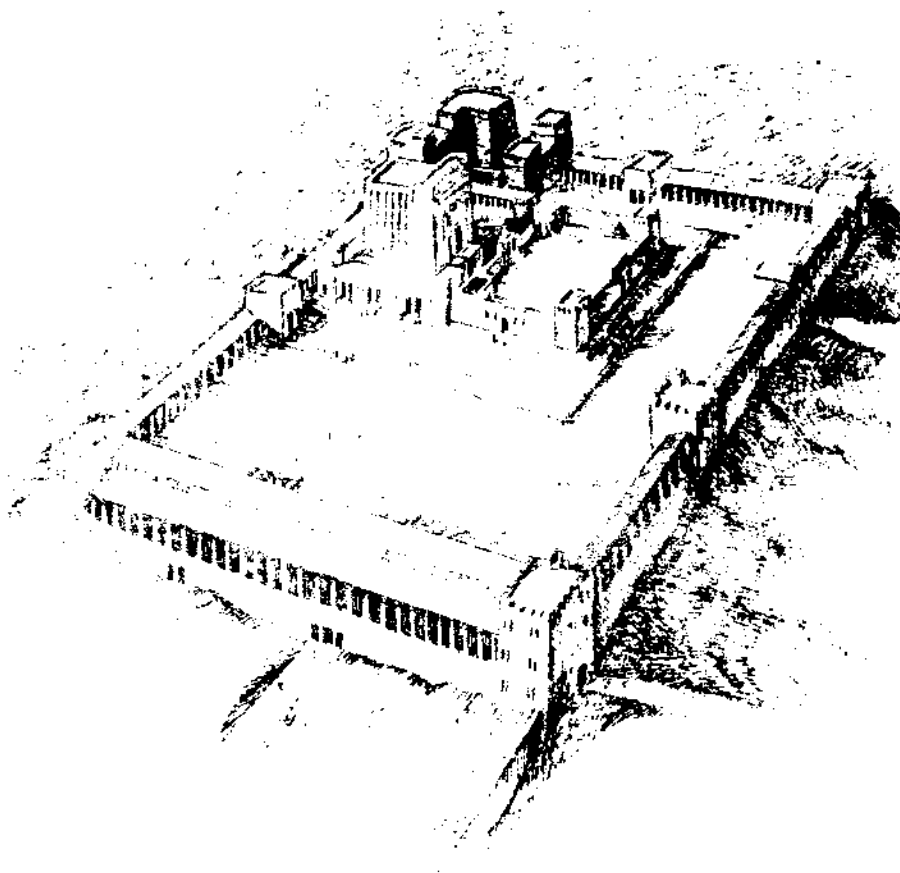
Dini ka ritrato waton ya lamisa nga hininang nga bato. Ani ini ya haladanan ka mga ihazop nga ihalad na mga Yodayyo.

Ka wanidini pen ya mga Yodayyo nagahalad ka mga ihazop daw manokmanok ngaro ka Magbebeet nga Ama. Na, ibetang niran ya hazop dizan ka haladanan nga bato. Kamhan magapatazen niran ya mga ihazop dazaw mag-awas ya dogo.

Kada toig ya tanan nga mga amaama doru ka Yoda ankaro ka simbahan ngaro ka Hirosalim dazaw anhalad ka ihazop ngaro ka Diyos. Ya mga tao garing ka arani daw aro ankaro ka simbahan ka Hirosalim dazaw ansaza daw ampingamozo ka Diyos.

Ani ini ya ritrato ka lagkaw nga pangamozoanan na mga Yodayyo ka Diyos ka wanidini pen. In-atepan niran lakip ya pagdingding ka mga kindal na mga kanding. Pagpanawpanaw naa na mga Yodayyo indara niran inihe. Inkarga iton na mga tao ka enem nga ka karomata nga ginozod na mga baka. Waton ya haladan doro ka kilid na lagkaw. Na, ibetang niran ya halad dizan kiton kamhan in-ihaw ya ihazop.

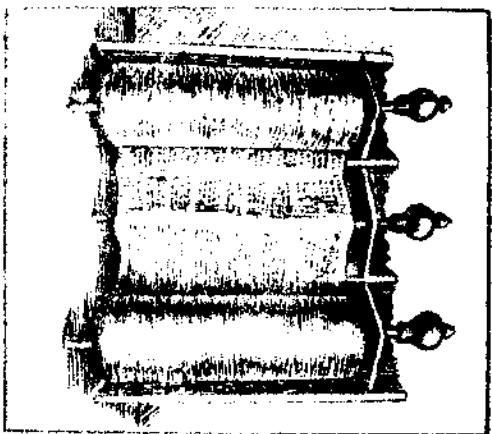
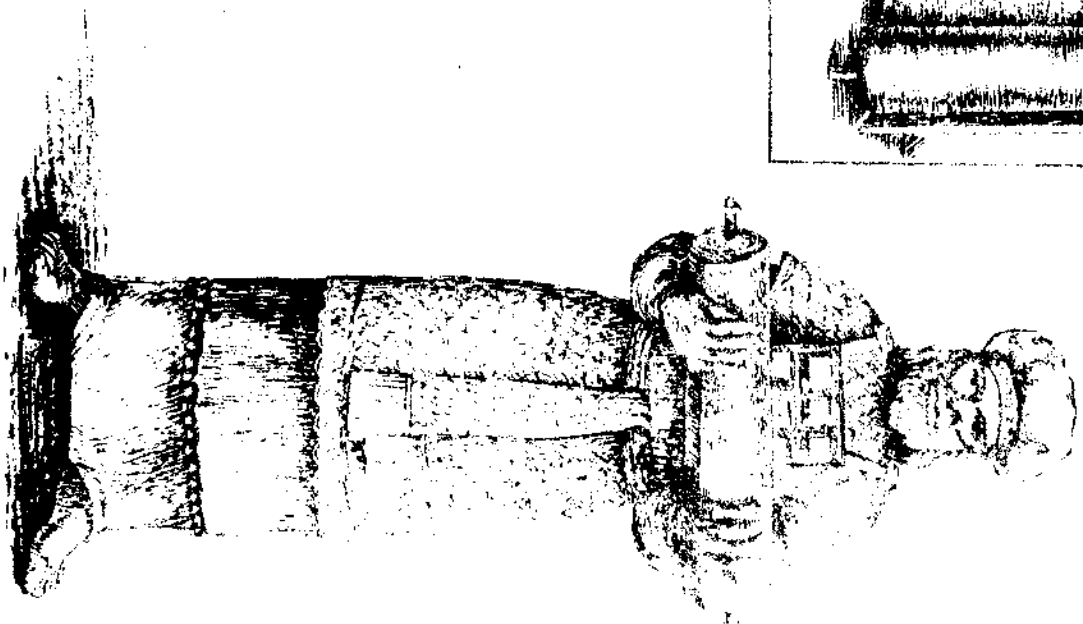

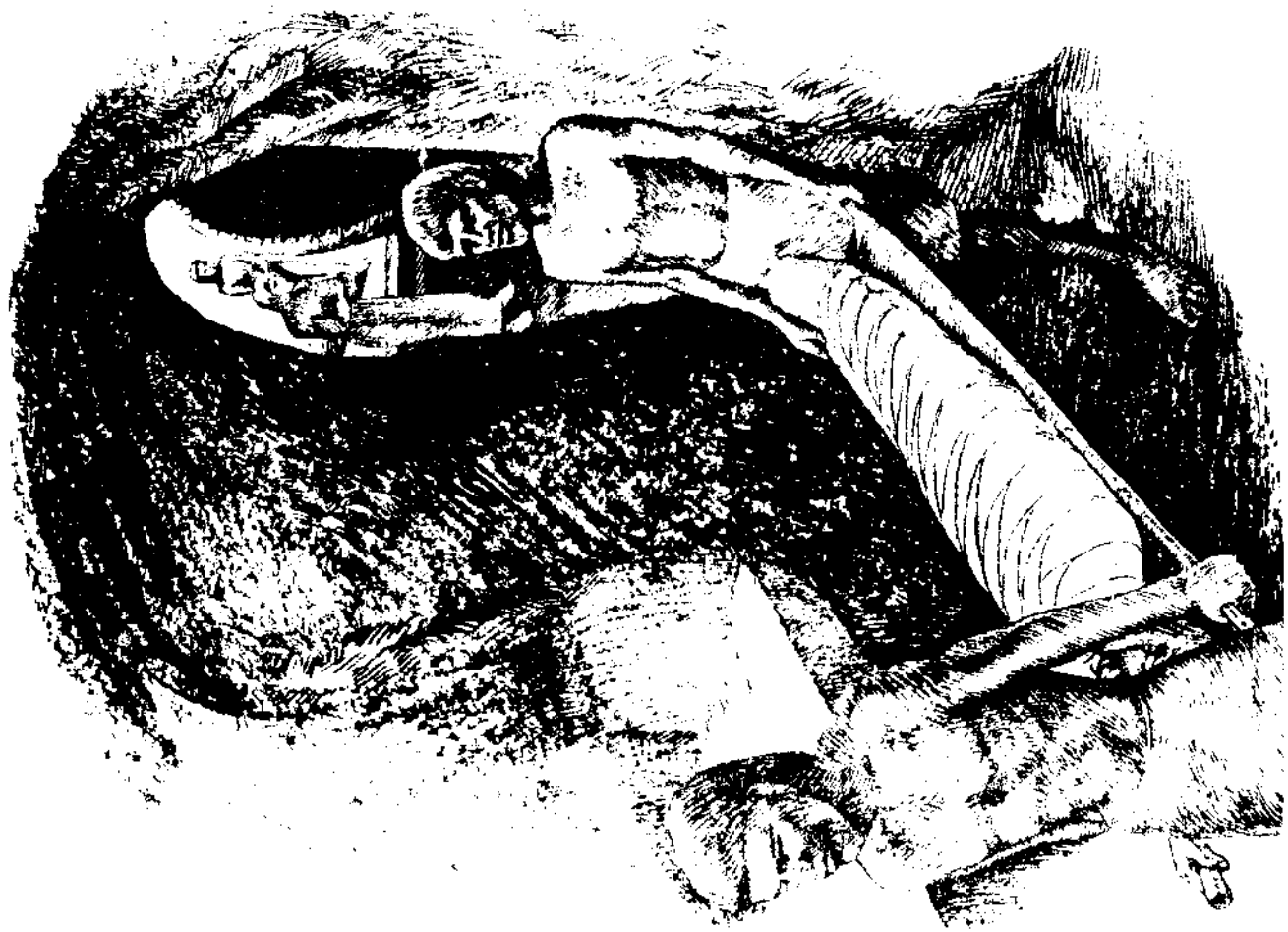
Pagkahari ka na karaan ani ngaran si Solomon ka Yoda nagapahinang iza ka dakolang lagkaw nga bato dazaw hinangen nga simbahan para ka Diyos. Impahinang ini naiza doro ka siyodad nga Hirosalim. Paglabay ka na mataed nga mga toig ini nga simbahan nga dakola ingeba na mga sondalo nga kaaway na mga Yodayyo.

Pagpanlabay ka na mataed nga mga toig may isang hari ani ngaran si Hirod nga nagapatokod ka bag-ong simbahan. Kapin ka kawaloan nga ka toig ya paghoman ka ining bag-ong simbahan. Ani ini ya ritrato ka ini nga simbahan doro ka Hirosalim.

May mga panaba na Diyos nga insoyat ka papil nga hininang garing ka papiros. Piro madazaw kon ya panaba na Diyos isoyat dizan ka soyatanan nga kindal na mga ihazop dazaw diri iton madonot bisan dogay di.

Ani ini ya ritrato ka panaba na Magbebeet nga insoyat ka kindal na mga ihazop. May mga pari nga nagatoldo ka panan-og mahitenged ka Diyos dizan ka mga nagatipon doru ka dakolang simbahan. Ani ini ya ritrato ka pari na mga Yodayyo.

Ani ini ya ritrato na mga Yodayyo nga nagalebeng ka namola nga tao. Ibetang iton niran dalem ka langob nga inkabotan niran ka pangpang dizan ka bato. Kamhan inlingen niran ka bato dazaw masamponan ya rongag.

Pagpatay kan Hisos, inlebeng iza dizan ka langob nga singed kinihe. Pagkaikatolong aldaw mingkaro ya toong mga sakop doru ka inlebngan kanangiza nga langob. Nagadara siran ka mga pahamet nga ihilog ka toong lawas. Ambaza kay pagdateng niran wara dizan si Hisos kay nabohi di gazed iza. Nagabag-o ka lawas. Nakitan niran ya sogoanon nga tagalangit nga nagalingan ka dakolang bato garing ka pirtahan na lebnganan. Iza ya minpakahagdan kaniran nga wara dini si Hisos kay nabohi di gazed iza.

Ani ka iza ya pagtoon ta ka batasan na mga Yodayyo.